

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Основи соціальної психології

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень бакалавр
освітня програма «Соціологічне забезпечення управлінських процесів»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	2
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладачі: Елісо ГРИЦУК

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2023

Розробник: Елісо ГРИЦУК, к.п.н., доцент кафедри соціальної психології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри соціальної психології

Алла КОВАЛЕНКО Алла КОВАЛЕНКО

Протокол № 19 від «28» серпня 2023 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету психології

Протокол №1 від «01» серпня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Тетяна Червінська

Погоджено з науково-методичною комісією факультету соціології

Протокол №10 від «31» серпня 2023 р.

Голова науково-методичної комісії Тетяна Червінська

Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. **Мета дисципліни** – розвиток у студентів соціально-психологічного мислення, уміння здійснювати аналіз соціально-психологічних явищ та процесів, засвоєння ними основних понять, принципів та положень, необхідних соціологам.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати предмет вивчення соціології та психології як науки.
2. Розуміння соціальних проблем сучасного суспільства.
3. Володіти навичками використання інформаційних і комунікаційних технологій, здатністю до пошуку, оброблення та аналізу джерел інформації.

3. Анотація навчальної дисципліни: Дисципліна знайомить студентів із основними поняттями, принципами та положеннями соціальної психології, вчить їх застосовувати соціально-психологічні знання у практичних сферах своєї діяльності. Програма дисципліни передбачає розгляд концептуальних питань та прикладних проблем соціальної психології. Значна увага приділяється аналізу питань та літератури, які винесені на самостійне вивчення студентами. Програма дисципліни також включає у себе контрольні питання та завдання до кожного з її розділів для самоперевірки студентів.

4. Завдання (навчальні цілі):

- засвоєння студентами головних категорій соціальної психології; історії та перспектив розвитку соціальної психології; головних теоретичних підходів до аналізу соціально-психологічних явищ;
- розвиток наукових уявлень про методи соціально-психологічних досліджень; психологічні закономірності та механізми спілкування;
- розуміння соціально-психологічних особливостей великих груп (організованих та неорганізованих); динамічних процесів у малій групі

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). (ЗК05)
- Навички міжособистісної взаємодії. (ЗК07)
- Здатність прогнозувати розвиток соціальних процесів в організаціях, галузях та регіонах. (СК09)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	предмет та головні категорії соціальної психології;	Лекція, практичне заняття	Тест, опитування, виконання самостійних робіт, групові дискусії.	10
1.2	психологічні закономірності, механізми та бар'єри спілкування;	Лекція, практичне заняття		20
1.3	соціально-психологічні особливості великих (організованих та неорганізованих) та малих груп	Лекція, практичне заняття		15
1.4	динамічні процеси, що відбуваються в малій групі	Лекція, практичне заняття, самостійна робота		15
2.1	відповідально використовувати сучасні інноваційні технології навчання	Семінарські заняття,		Виконання навчальних

3.1	виявляти причини конфліктів та вести пошук шляхів їх попередження та розв'язання;	самостійна робота	завдань, підсумковий контроль	
4.1	аналізувати та пояснювати соціально-психологічні явища;			
4.2	аналізувати поведінку та взаємодію людей в соціальних групах			

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	3.1	4.1	4.2
Ефективно виконувати різні ролі (зокрема організатора, комунікатора, критика, генератора ідей, виконавця тощо) у команді в процесі вирішення фахових задач (ПРН06)	+	+				+	+	
Обґрунтовувати власну позицію, робити та аргументувати самостійні висновки за результатами досліджень і аналізу професійної літератури (ПРН08)	+		+	+	+	+		+
Прогнозувати тенденції розвитку організаційних структур в умовах суспільних змін та глобальних трансформацій (ПРН13)			+		+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Опитування, участь у групових дискусіях: РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1., 3.1. – **40/24** балів;
2. Виконання навчальних, самостійних завдань: РН 1.1, 1.2, 1.3, 2.1, 3.1, 4.1 – **40/24** балів;
3. Підсумкова контрольна робота: РН 1.1, 1.2, 1.3, 1.4, 2.1, 3.1, 4.1, 4.2. – **20/12** балів.

- підсумкове оцінювання: залік.

Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж семестру (максимальна кількість балів за роботу протягом семестру дорівнює 100) і не передбачає додаткових заходів оцінювання для успішних студентів.

Студенти, які впродовж семестру набрали сумарно меншу кількість балів ніж 60 балів, але більшу ніж критично-розрахунковий мінімум 40 балів, складають залік. Залік проводиться у вигляді тестової контрольної роботи, яка оцінюється максимум у 20 балів та проводиться на одному з останніх семінарських занять з дисципліни. Підсумкова оцінка з дисципліни студенту виставляється за результатами роботи протягом семестру як сума балів, отриманих впродовж навчального семестру, включаючи бали, отримані за виконання самостійної роботи та підсумкової контрольної роботи.

Студенти, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів ніж критично-розрахунковий мінімум 40 балів до складання заліку не допускаються.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі підсумкового тестового опитування здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

7.2 Організація оцінювання:

Оцінювання студентів здійснюється відповідно до запланованих видів навчальних занять, а саме виконання завдань, доповідей та створення презентацій, участі у дискусіях, за результатами самостійної роботи, підсумкової контрольної роботи.

7.3. Шкала відповідності оцінок:

Зараховано / Passed	60-100
---------------------	--------

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

Номер і назва теми	Кількість годин		
	Лекції	Практичні	Самост. робота
<i>Частина 1. Предмет, завдання та методи соціальної психології</i>			
Тема 1. Соціальна психологія як наука. Історія розвитку соціально-психологічних знань	2	2	4
Тема 2. Методи соціальної психології		2	4
<i>Частина 2. Психологія спілкування</i>			
Тема 3. Проблема спілкування в соціальній психології. Розвиток спілкування в онтогенезі	2	2	4
Тема 4. Спілкування як взаємодія. Спілкування як обмін інформацією	2	2	4
Тема 5. Спілкування як сприймання та розуміння людьми один одного	2	2	4
Тема 6. Психологічні способи впливу в процесі спілкування	2	4	6
<i>Частина 3. Соціальна психологія груп та особистості</i>			
Тема 7. Проблема групи в соціальній психології. Психологічні характеристики великих соціальних груп	2	2	6
Тема 8. Психологічні характеристики великих соціальних груп. Загальні тези психології малих груп.	2	4	4
Тема 9. Поняття про групову динаміку, її процеси та механізми. Утворення та розвиток малої групи	2	2	4
Тема 10. Нормативна поведінка в групі	2	4	4
Тема 11. Проблема групової згуртованості	2	2	4
Тема 12. Лідерство і керівництво в малих групах	2	2	4
Тема 13. Проблема прийняття групового рішення	2	2	4
Тема 14. Особистість у структурі групових відносин	2	2	4
Підсумковий контроль			
Всього:	26	34	60

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекції – 26 год.

Практичні – 34 год.

Самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Коваленко А. Б., М. Н. Корнєв. Соціальна психологія – Київ : Геопринт, 2006.
2. Татенко В. О. Соціальна психологія впливу. Київ, 2008
3. Вашека Т. В., Гічан І. С. Психологія спілкування: Навч.-метод. комплекс. Київ, 2006

4. Основи соціальної психології : підручник для закладів вищої освіти / П. П. Горностаї, М. М. Слюсаревський, В. О. Татенко, Т. М. Тигаренко, Н. В. Хазратова та ін. : за ред. М. М. Слюсаревського. Київ : Талком, 2018. 580 с.
5. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Волянюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев ; КІП ім. Гіорія Сікорського. Київ : КІП ім. Гіорія Сікорського, 2019. 254 с.
6. Aronson Elliot et al. *Social Psychology*. Ninth edition Global ed. Pearson Educated Limited 2018.
7. *Handbook of the history of social psychology* / A. W. Kruglanski, W. Stroebe (Eds). New York, 2012.
8. *Handbook of theories of social psychology* / Paul A. M. van Lange, Aric W. Kruglanski, E. Tory Higgins. – SAGE Publications, 2011. Vol. 1.; Vol. 2.

Додаткова:

1. Історіографічні та методологічні координати теорії соціальної психології/ М. М. Слюсаревський, В. В. Жовтянська, М. М. Скорик, Н. В. Хазратова та ін.: за наук. ред. М. М. Слюсаревського. Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології Кіровоград, 2013.
2. Кальницька Ю. С. Становлення соціально-психологічної думки в Україні у другій половині XIX – на початку XX століття: Дис. ... канд. психол. наук: спец. 19.00.05. К., 2013.
3. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження. Київ, 1996.
4. Психологія масової політичної свідомості та поведінки / За ред. В. О. Васютинського. Київ, 1997.
5. Слюсаревський М. М. Ілюзії і колізії: Нариси, статті, інтерв'ю на теми політичної та етнічної психології. Київ, 1998.
6. Aronson, Elliot. *The Social Animal*. 6th ed. San Francisco, W. H. Freeman, 1992.
7. Cialdini, Robert B. *Influence: The Psychology of Persuasion*. New York, Collins, 2007.
8. *Handbook of social psychology* / Susan T. Fiske, Daniel T. Gilbert, Gardner Lindzey (Eds). – 5th Edition: in 2 vol. – New Jersey, 2010.
9. Ekman, P. *Emotions Revealed: Recognizing Faces and Feelings to Improve Communication and Emotional Life*. New York: Times Books. 2003.
10. *Emotions Revealed: Recognizing Faces and Feelings to Improve Commu-*
11. Fromm, Erich *Escape From Freedom* New York. H. Holt, 1994.
12. Kahneman, Daniel. *Thinking, Fast and Slow*. New York :Farrar, Straus and Giroux, 2011.
13. Milgram, S., 1963. Behavioral Study of obedience. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 67(4), pp.371-378.
14. Sapolsky, Robert M., *Behave: The Biology of Humans At Our Best and Worst*. New York, New York, 2017.
15. Harari, Yuval N. author. *Sapiens : a Brief History of Humankind*. New York :Harper, 2015.
16. Lee Ross, Richard E. Nisbett. *The Person and the Situation: Perspectives of Social Psychology*. Pinter & Martin Publishers, 2011
17. Zimbardo, Philip G. *The Lucifer Effect: Understanding How Good People Turn Evil*. New York, Random House, 2007.

10. Додаткові ресурси:

Завдання для підготовки до самостійної роботи та додаткову інформацію щодо отримання матеріалів до лекційних та практичних занять можна отримати через корпоративну електронну пошту викладача: eliso@knu.ua